Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 112. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЧЕРВНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 14, 1956. No. 112. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ ЗНОВУ ЗАКЛИКАЄ СЕНАТ НЕ ЗМЕНШУВАТИ ДОПОМОГИ ЗАКОРДОНОВІ

АСИСТЕНТ ПРЕЗИДЕНТА ШЕРМАН АДАМС КОНФЕРУВАВ, В ЦІЙ СПРАВІ З СЕНАТСЬКИМИ ПРОВІДНИКАМИ; АДМІРАЛ АРТУР В. РАДФОРД ОСТЕРІГАЄ, ЩО ЗМЕНШЕННЯ ДОПОМОГИ — ЦЕ ОСЛАБЛЕННЯ ОБОРОНИ ЗДА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вислав із шпиталю через свого головного асистента Шермана Адамса заклик до Сенату, щоб не зменшувати допомоги закордонові на таку велику суму, як це зробила Палата Репрезентантів, яка зменшила суму, призначену на допомогу чужим країнам на 1,109,000,000 долярів. Уряд домагався на цю ціль 4,900,000,000 долярів. В політичних колах гадають, що вдасться в Сенаті збільшити допомогу закордонові принаймні на 500,000,000 долярів в порівнянні з тією сумою, яку прийняла Палата Репрезентантів. Уряд був би вдоволений, як би це сталося. Провідні демократичні сенатори підтримують уряд в цій справі. До них належать голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор Волтер Ф. Джордж і провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон. — Більшість демократів є за тим, щоб зменшити запропоновану урядом суму на допомогу закордонові тільки на 500,000,000 долярів, але півдні демократичні сенатори є за тим, щоб Сенат ще більше зменшив цю суму, ніж це зробила Палата Репрезентантів. До них належать сенатори Гаррі Ф. Бирд та Ричард Б. Рассел. Республіканські сенатори поділені в цій справі. Частина з них підтримує урядовий законопроєкт, а інші є за тим, щоб зменшити суму, яку запропонував уряд. Один республіканський сенатор заявив, що виборці прислали багато листів, щоб зменшити американську допомогу закордонові. Той сам сенатор сказав, що треба буде довго переконувати республіканських сенаторів, щоб вони погодилися не зменшувати на велику суму видатків на допомогу закордонові. Адмірал Артур В. Радфорд заявив на конференції сенатських провідників в Білому Домі, що небезпечно зменшувати допомогу закордонові, бо тим способом пошкодиться безпеці американських союзників в Европі та обороні ЗДА. Голова Об'єднаних Шефів Штабу Радфорд був і проти того, щоб ті гроші, які залишаються зі зменшених видатків на допомогу закордонові, призначити на розбудову американського летунства.

Конґресова комісія вестиме слідство в справі Фонду Республіки

Вашингтон. — Комісія для Досліду Протиамериканської Діяльности в Палаті Репрезентантів повідомила, що 27 червня почне слідство в справі Фонду Республіки, щоб прослідити діяльність цієї багатої фундації. Голова цієї комісії конґресмен Френсіс Е. Волтер заявив: „Мусимо ствердити, чи багата на фонди фундація є приятелем чи ворогом боротьби на життя і смерть нашої держави проти світової комуністичної змови?" Цей фонд заснувала Фордова Фундація, призначивши їй 15,000,000 долярів. Рада Директорів цього фонду складається з прихильників обох політичних партій, а її головою є Пол Дж. Гофман, бувший директор допомоги закордонові, який є особистим приятелем президента Айзенгавера. Голова Фордової Фундації в Ню Йорку Г. Ровен Гейтер заявив, що має повне довір'я до чесности й патріотизму членів Ради Директорів Фонду Республіки.

Шестеро дітей в Брукліні згинули — засипані піском

Бруклин, Н. Й. — Дві дівчини і чотири хлопці згинули в Брукліні, бавлячися коло піску, насипаного при будові підземки. Це сталося в частині Брукліну, яка називається Вільямсбурґ. Діти копали печеру в стіні піску, що була висока на 25 стіп. Та в 6:10 по полудні пісок над тією печерою завалився і присипав десятеро дітей. Кількі з них вспіли поранені вилізти з-під піску, а шестеро там загинули. Одна мати, почувши крик дітей, негайно заалярмувала пожежну сторожу, яка кілька мінут пізніше прибула на місце катастрофи, але вже не вдалося врятувати дітей, відкопаних з-під піску. Прокуратор заповів, що вестиме слідство, чи фірма, яка будує підземку, не занедбала своїх обов'язків, не забезпечивши відповідно того місця, де ведеться будову підземки.

В АМЕРИЦІ

● Найвищий Суд ЗДА вирішив, що військові суди мають право судити тих цивільних громадян, які перебувають разом з військом закордоном. Це рішення стосується, зокрема, до двох жінок, які вбили закордоном своїх чоловіків, і за це військові суди засудили їх на доживотнє в'язниці.

● Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив, що буде подавати пресі відомості про стан здоров'я Президента три рази денно: о год. 8-ій перед полуднем, о 1-ій год. по полудні та о 9-ій год. ввечорі.

● Секретар оборони Чарлз Е. Вилсон вернувся до Вашингтону з Пацифіку, де був присутній на випробуванні водневої зброї.

● Жіночий Крайовий Республіканський Клюб домагається, щоб республіканці в свою виборчу програму внесли окремий пункт про те, щоб членів Палати Репрезентантів вибирали не на два, а на чотири роки. При теперішній дворічній каденції конґресмен працює тільки один рік, а другий рік веде виборчу кампанію за перевибір.

● Канадійські в'язні домагаються збільшення платні за працю, яку вони виконують в тюрмі. Досі вони заробляли денно по 12 центів, і таким чином за два роки могли заощадити по 14 долярів.

● Група з 115-ох фармерів в Едмертоні, Висконсін, не маючи кому продавати молоко, відкрили при головному шляху молочарню та ресторан і заявили, що відкриють ще сім молочарень та ресторанів.

● 50 учнів кельнерських курсів в Ню Йорку в оригінальний спосіб здавали екзамен, обслуговуючи 100 представників готелів, ресторанів, учителів тих курсів та представників преси. Головним предметом цього екзамену було — „розносити вітаміни" і зупу, не обливаючи своїх клієнтів. Учні успішно здали цей іспит, а учителі з апетитом з'їли добрий обід в готелі „Валдорф - Асторія".

● Сенат прийняв законопроєкт, згідно з яким дозволяється румунській княжні Ілеані і її двом доньками постійно перебувати в ЗДА. Донька Марія Ілеана має 23 роки, а Александра — 21.

● 73 - річний демократичний конґресмен із Джорджії повідомив, що буде 22-ий раз кандидувати до Конґресу. Уперше був він вибраний до Конґресу в 1914 році. Старшим від нього є сивий конґресмен Сем Рейберн, який є конґресменом від 1913 року.

Доллес сповіщає про важливі зміни в розподілі віз для нових іміґрантів

Вашингтон. — Під час пресової конференції, що відбулася у вівторок цього тижня, державний секретар Доллес торкнувся м. ін. теж і справи доконечних реформ у здійснюваний Акту про допомогу втікачам, зокрема доцільнішого розподілу віз, що їх дозволяє видати згаданий Акт. Доллес заявив, що від понеділка 11 червня американські консуляти не прийматимуть вже більше ніяких аплікацій на видачу віз від втікачів з-поза залізної заслони, які перебувають тепер на території країн континентальної Европи „приналежних до НАТО, за виїмком Австрії і Німеччини. Для цих країн (крім Австрії і Німеччини) згаданий Акт допомоги втікачам передбачував видачу 10,000 віз. Тому що з цієї суми використано досі в згаданих країнах тільки 6,000 віз ,уряд вирішив призначити решту невикористаних віз для тих втікачів, які перебувають в Німеччині й Австрії і для виїзду яких треба багато більше віз, як це передбачено в Акті про допомогу втікачам. Доллес заявив, що президент Айзенгавер має давніше висловив домагання перевести доцільніший розподіл встановлених згаданим Актом віз і про приділення невикористаних віз тим країнам, що цього найбільше потребують. Президент Айзенгавер, як і державний секретар Доллес зверталися вже кілька разів до Конґресу з пропозицією перевести потрібні зміни в Акті про допомогу втікачам, що їх вимагає сучасна, змінена під деякими оглядами, ситуація.

Президент підписує урядові документи

Вашингтон. — Президент Айзенгавер знову пробував ходити в своїй кімнаті в шпиталі „Волтера Ріда" та на кріслі підписав кілька важливіших урядових документів, тримаючи їх на колінах. Деякі з тих документів Президент підписав повним ім'ям і прізвищем, а інші, секретні, тільки початковими літерами. Президент приймає харчі і надалі через гумову рурку в носі. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив, що президент Айзенгавер не зможе бути присутній на конференції президентів американських держав, яка відбудеться в Панамі при кінці цього місяця. Лікарський бюлетень повідомляє, що Президент видужує, згідно з передбаченням лікарів, і що його температура, пульс та тиснення крови — нормальні для пацієнта, що видужує після операції тонкої кишки.

Деякі неангломовні газети намовляють до повороту „на родину"

Вашингтон. — Співробітник пресового концерну „Скріпса — Говарда" Джек Стілі надрукував в щоденнику „Ню Йорк Ворлд-Телеграм енд Сан" навинку про те, як деякі неангломовні часописи в цій країні намовляють своїх читачів до повороту „на родину". В цій кампанії, яка ведеться з наказу Москви, цікаве те, що виданий англійською мовою щоденник „Дейлі Воркер" зовсім не займається цією справою, щоб американський читач не бачив, що він іде за московською лінією. Найбільш ентузіястично пропагує справу повороту за залізну заслону польський тижневик „Глос Людови" з Дітройту, редактора якого Томаша Домбровського вбито на бенкеті в Ню Йорку. В Шикаго працюю в подібному дусі ведуть: чеський часопис „Нова Доба" і словацький — „Людове Новіни". В Ню Йорку „Українські Щоденні Вісті" часто друкують гасло: „Вертайтеся до нас, тут заживете в добробуті і щасті". В Дітройті виходить і румунський часопис „Романул Американ", який має ті самі цілі. До тих вісток американського журналіста можна б додати те, що досі ніхто з тих редакторів не виїхав „на родину", хоч всі вони нарікають на те, як тяжко жити в цій країні.

● „Товариш" Пстосов, голова Географічного Товариства в Хабаровську, в східньому Сибірі, впіймав у 1939 році голими руками двох тиґрів. На Далекому Сході деякі мисливці ловлять тиґрів без ніякої зброї — запевняє московське радіо.

Помер професор Борис Крупницький

Мюнхен. — Дня 5 червня 1956 помер після важкої багаторічної недуги один з найвидатніших українських істориків сучасної доби науковий дослідник великого формату професор Борис Крупницький, автор низки наукових праць з історії України, друкованих українською, німецькою та іншими мовами. Народжений 24 липня 1894 року в Медведівці, Чигиринського повіту, кінчив гімназію в Черкасах і потому студіював на історико-філологічному Відділі Київського Університету св. Володимира. Свої студії закінчив уже на еміґрації в Берліні (Німеччині) і здобув докторат в 1929 р. Покійний був професором Українського Вільного Університету в Празі та в Мюнхені і дійсним членом таких наукових установ й академій, як Наукове Товариство ім. Шевченка, Український Науковий Інститут у Берліні, Українська Вільна Академія Наук та Інтернаціональна Вільна Академія Наук і Мистецтва в Парижі. Не зважаючи на важку недугу, працював науково до останніх днів свого життя. Похорони відбулися з численною участю професури і студентства Українського Вільного Університету та представників української еміґрації в Німеччині.

Аденауер радить у Вашингтоні

Вашингтон. — Канцлер Німецької Федеративної Республіки д-р Конрад Аденауер перевів першу дво-і-півгодинну нараду з державним секретарем Доллесом. По німецькому боці засідали ще державний секретар для закордонних справ проф. Валтер Гальштайн, амбасадор у ЗДА Гайнц Крекелер, німецький обсерватор в ОН фон Екгардт і міністер Альбрехт фон Кессель. З американського боку у цій нараді взяли участь також державний підсекретар Герберт Гувер, асистент Роберт Морфі, американський амбасадор в Зах. Німеччині д-р Джеймс Конант й ін. Німецькі гості домагалися нової ініціятиви з боку Америки в справі об'єднання Німеччини. Вони нарікали на брак активности й повної однозгідности в цій справі серед західніх великодержав. Тому разом з цією справою в'язалася справа НАТО, як терену не тільки спільних збройних сил, але й спільного політичного плянування та узгіднювання політичних становищ і тактики. Наради в цій справі продовжуються.

В Арґентині розстріляно ген. Валле провідника пропероніської револьти

Буенос Айрес. — Тимчасовий арґентинський уряд опублікував офіційне повідомлення про ув'язнення провідника недільної пропероніської револьти в Арґентині ген. Хуана Хозе Валлє. Після ув'язнення, що відбулося в одному з домів неподалік від резиденції уряду, ген. Валлє поставлено перед наглий військовий суд і негайно розстріляно. Військова розвідка арґентинської армії впевняє, що вона вже є на сліді другого військового провідника револьти ген. Рауля Танко і що він теж буде вже незабаром ув'язнений. Екзекуція ген. Валлє мала відбутися в понеділок 11 червня о год. 10 вечора в Національній В'язниці в Буенос Айресі. Мешканці арґентинської столиці, які живуть поблизу згаданої тюрми, впевняють, що на подвір'ї цієї в'язниці відбуваються розстріли учасників револьти, бо чути безупинні сальви стрілів, але один з представників уряду заявив неофіційно, що розстріляно тільки одного ген. Валлє. Поліція і військова розвідка виловлюють далі здогадних учасників револьти і дехто твердить, що ув'язнено вже понад кількадесять тисяч людей. Уряд наказав перевести видатніших політичних в'язнів, між ними і ген. Люсеро, командата арґентинської армії за режиму Перона, до більше укріпленої і „безпечнішої" в'язниці в Тієрра дель Фуеґо.

Виселено голову Православної Церкви в Англії до Греції

Лондон. — У Лондоні арештовано й відставлено під охороною поліції на летовище греко-православного духовника Каллінікоса Махеріотіса, архимандрита грекоправославної церкви на передмісті Лондону. Його вислано літаком просто до Атен. В офіційному комунікаті сказано, що він переступив межі своїх „законних обов'язків", та що його діяльність „не була в публічному інтересі". Англійська преса подає як істотну причину його виселення — збирання фондів на діяльність підпільної революційної організації греків на Кипрі. Виселений архимандрит, прибувши до Атен, признав, що він стояв на чолі Комітету, який збирав фонди на жертви англо-грецької ворожнечі на Кипрі, але, — мовляв — англійці знали про це і ніколи не повідомили його, що така діяльність заборонена. Він жалувався, що йому не дозволили навіть забрати найнеобхідніших речей і що він від часу свого арештування аж до прилету до Атен нічого не дали йому їсти. — Грецький міністер закордонних справ Евангелос Аверов заявив, що той новий англійський акт не допоможе зменшити існуюче вже напруження. Англійський уряд відкинув формальний протест, що його вручив йому грецький шарже д'аффер у Лондоні.

До Лондону прибув духовник кипрських греків

Лондон. — Нікос Кранідіотіс, колишній секретар засланого 9 березня ц. р. лідера кипрських греків архиєпископа Макарія, прибув до Лондону на запрошення соціялістичного парляментарного посла Ноела-Бейкера, разом з яким їздив був на Кипр з посередницькою місією у спорах між англійським урядом і кипрськими греками. Цей грецький духовник заявив, що вправді англійський уряд не змінив свого давнього становища, проте англійська публічна опінія вказала зрозуміння для вимог кипрських греків і тому покращали шанси порозуміння. Опозиційна Партія Праці повела голосну кампанію проти політики уряду Ідена в справі Кипру. Лідер Партії Праці Гейтскелл поставив одверто вимогу — відкликати з заслання арх. Макарія і відновити з ним переговори про компромісову полагоду спору за Кипр або передати цю справу на вирішення на форумі НАТО. В цій самій справі існують теж напружені відносини між прем'єром Іденом і колишнім королем князем Единбурґу, який — як близько посвячений з королівським грецьким домом і добре ознайомлений з відносинами у Греції — відразу заявив себе противником репресійної колоніяльної політики Англії на Кипрі. — Нікос Кранідіотіс заявив після приїзду до Лондону, що ситуація на Кипрі з кожним днем напружується і комплікується.

ДОЛЛЕС СТВЕРДЖУЄ ПРОДОВЖУВАННЯ ДИКТАТУРИ В СССР

Вашингтон. — Хоч оприлюднена Державним Департаментом промова Хрущова з 20-го з'їзду компартії „розкриває заріцд жаху", проте вона не сказала нічого нового — ствердив державний секретар Джан Фостер Доллес у короткій заяві на вступі своєї останньої пресової конференції у вівторок 12 червня ц. р. Він звернув увагу, що він сам, Доллес, шість років тому в одній — тут зацитованій промові говорив про терористичний диктаторський режим в СССР і тоді ті його заваги викликали були протест з боку большевиків. Тепер сам Хрущов потвердив це. Хрущов — казав Доллес — не осудив персонально Сталіна, а цілу систему совєтської диктатури, яка людину уважає мертвим знаряддям держави, хоча з другого боку Хрущов виглядає так, що Хрущов уважає свою теперішню диктатуру доброю, а тільки попередню злою. „Ми не побачили ще ніяких доказів на зміну тієї системи, яка існувала завжди до них, що їх представив Хрущов. Що цілість там за сценою — невідомо..." Запитаний журналістами про вістки про скасування в СССР таборів невільничої праці, державний секретар признав, що розмовляв на цю тему з президентом об'єднаних юнійних централь Американської Федерації Праці-Конґресу Індустріяльних Організацій Джорджом Міні і вони прийшли до переконання, що в Совєтах робітники дістануть тепер дещо більшої свободи рухів Сов. уряд стоїть віднього під сильним натиском власних громадян і державний секретар висловив тільки бажання, щоб той процес закінчився приходом в СССР до влади такої системи, яка дійсно відповідала б отим настроям совєтських мас. — Найбільшу частину пресової конференції зайняли запити журналістів про згідану незгідність поміж заявою Президента на його останній перед його недугою пресовій конференції про невтральних у широкому світі та заявою державного секретаря Доллеса в його многотижневій промові в Еймсі в Айові. Державний секретар з притиском ствердив, що між Президентом і ним, державним секретарем, нема ніяких різниць в становищі щодо невтральних, а є тільки інше формулювання підходу. Сам він, Доллес (казав він) говорив про це яких 50 разів і, очевидно, за кожним разом говорив іншими словами. Він говорив про це з Президентом ще в минулий четвер пополудні і обидва цілком погоджувались щодо невтральних. Проте Дж. Ф. Доллес відмовився знову деталізувати те становище, хоч приявні журналісти кількакратно заверталися до цієї справи. — На тій пресовій конференції було, взагалі, дуже багато порушених справ. Сам державний секретар звернув увагу, що тепер у Вашингтоні перебуває канадійський міністер закордонних справ Лестер Пірсон і західньонімецький канцлер Конрад Аденауер. З Пірсоном ведуться наради про поширення політичного характеру НАТО. В найближчих днях червня канадійський міністер має стрінутися в Парижі з двома іншими членами комісії, вибраної на останній сесії Ради НАТО (з данським і італійським міністрами закордонних справ), щоб переговорити там висліди також теперішніх вашингтонських розмов на цю тему. Центральною проблемою розмов з канцлером Аденауером є справа з'єднання Німеччини. Доллес ствердив, що теперішнє становище Москви, виявлене в заяві Хрущова до французького міністра закордонних справ Піно, суперечить тому становищу, що його односторонньо зайняли на „конференції на верхівках" у Женеві літом минулого року, а саме що Німеччина має бути з'єднана на платформі вільних виборів. — Доллес заперечив, наче б Південно-східній Азійський пакт був послаблений. — Він відмовився входити в мерітум, пощо новий совєтський міністер закордонних справ Шепілов їде до Єгипту, а обмежився до ствердження формального факту, що теперішня комунікаційна техніка уможливлює керівникам закордонної політики безпосередній контакт з закордоном. — Невідомо ще, чи Панамериканська конференція, призначена на 25 ц. м. у Панамі відбудеться у зв'язку з недугою Президента; у цій справі йдуть дипломатичні контакти. Щодо останнього листа Булганіна до Президента у справі роззброєння, то американський уряд ще не виготовив на неї відповіді.

Партійний лідер — перед судом у Франції

Париж. — П'єр Пужад, лідер політичної партії „пужадистів", яка має в теперішньому французькому парляменті 42-ох послів, засів на судовій лаві підсудних у Парижі разом із шости своїми найближчими співробітниками, оскарженні у публічному бунтуванні французьких купців і ремісників — не платити державних податків. За французьким карним законом за підмовлювання до неплачення податків грозить кара грошової гривни від 12,000 до 240,000 франків (34 до 685 долярів) і кара в'язниці до шести місяців. Пужад заявив, що він сам зажадав суду над собою, щоб жертвою „переслідування" не падали самі тільки бідні ремісники і купці. Він заявив, що вважає своїм „святим обов'язком" закликати своїх співгромадян не підпорядковуватися злим законам. Пужад і його партія викликали були в минулому році у Франції в різних місцевостях „страйк податників". Воротьба проти державних податків — це взагалі найважніша точка „політичної програми" тієї дивоглядної, напівфашистської партії.

В СВІТІ

● Англійський уряд відмовився виконати вимогу соціялістів і привернути на державну посаду адвоката Джона Г. Лянґа, якого звельнено з праці з мотивів „ризика безпеки", бо його дружина була комуністкою і все ще підтримує зв'язки з комуністами. Ця справа наробила в Англії багато шуму.

● Хрущов оскаржив на засекречених сходинах вужчого ґурту большевицьких проводирів Ворошилова і Малєнкова, що вони є ті ніби єдині два комуністи, що поруч із Берією і Ждановим — мали постійний доступ до Сталіна і тому не можуть тепер ставитись критично до розвінчання Сталіна. Пише про це паризький щоденник „Франс Суар" ,який має добрі джерела інформацій про закулісові кремлівські скандали.

● Королеву Єлисавету II, яка напередодні минулого тижня приїхала на кількаденні відвідини до шведської королівської родини, зустрічають шведи гучними овациями. Її відвідини мають також практичну ціль: пожвавити туристичний рух поміж Англією і Швецією та зв'язати тісніше „невтральну" Швецію з політичним західнім світом.

● Група японських юнаків забарикадувала з вулиці вхід до совєтської дипломатичної місії в Токіо і виставила транспарент, що приявність цієї місії — це образа для національних почувань японців. На інтервенцію поліції, молоді японці розібрали барикаду і спокійно розійшлися.

ФЕСТИН НА СОЮЗІВЦІ В ЦЮ НЕДІЛЮ ЗАПОЧАТКУЄ ВАКАЦІЙНИЙ СЕЗОН

Союзівка, Керґонксон. — Великий весняний Фестин, що його влаштовують Відділи УНСоюзу метрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі в найближчу неділю, 17-го червня, на цій ще більше розбудований і ще краще вдосконалений вакаційно-відпочинковій оселі УНСоюзу при вершку в горі Кетскил, буде формальним і фактичним започаткуванням ц. огорічного літнього сезону. За кілька днів після фестину кінчають школи своє навчання і дітвора та молодь виїде на літні табори, фабрики і підприємства починають свої вакаційні відпустки і велика частина тованарового та культурно-розвагового життя переноситься з міст на вакаційні оселі до літніх місцевостей. „Союзівка", яка вже в минулих трьох роках була безконкуренційним осередком українського вакаційного життя, в цьому сезоні, ще краще приготована до цієї ролі, розбудувавши свої приміщення та вдосконаливши свої устаткування. Не диво, що недільний фестин заповідається там як справжній вакаційний зривт народу. Тим в цьому році, як і в попередніх, сезон на Союзівці почнеться з Богом і перед полуднем в дні фестину буде відправлена на новопоряджена вельмі площі перед Відділом Київ польова Служба Божа. Фестинова програма почнеться о год. 3-ій після полудня і в 2 програмі, крім різноманітних фестинових атракцій, входить концертова частина, в якій візьме участь квартет бандуристів під проводом п. Р. Левицького та один з найпопулярніших наших артистів п. Анатоль Радванський, що виконає ряд легких пісень: куплети, танга, баляди. Атракцією програми буде виступ п. Радванського в ролі Юзька Калафатюка з актуальною сатирою та веселими монологами. Буде теж виступ „двох міссіс на пікніку". З багатьох місцевостей не тільки метрополії, але й віддалених околиць та стейтів зголошено вже окремі прогулянки автобусами на фестин і очікується справжньої „ревії" приватних автомобілів. Велику частину гостей очікується вже в суботу, а адміністрація Союзівки поробила всі потрібні заходи на те, щоб гостей забезпечити всім потрібним.

Анатоль Радванський в ролі Юзька Калафатюка, в якій він виступить під час Фестину на „Союзівці" в неділю 17-го червня ц. р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЖУРБА АДЕНАУЕРА

В суботу 9 червня ц. р. канцлер Німецької Федеративної Республіки 80-літній д-р Конрад Аденауер прибув до З'єдинених Держав, щоб, цим разом, дістати два почесні докторати (в Єйльському університеті в Ню Гейвені, Коннектикат, та в Маркет університеті в Мілвокі, Висконсін) і щоб відбути у Вашингтоні вичерпні політичні розмови. Недужого президента Айзенгавера заступлять у цих розмовах віцепрезидент Ніксон, державний секретар Доллес і ті інші високі державні урядовці, які відають спеціяльно европейськими справами. Свій приїзд до ЗДА старий канцлер попередив безпосередьо двома актами, що засвідчили знову його державницьку мудрість та відданість союзові з Заходом: остаточне домовлення з Францією про територіяльно-політичне прилучення Зарщини до Німецької Федеративної Республіки з забезпекою господарських інтересів Франції, та домовлення із З'єдиненими Державами про дальше оплачування частини коштів утримання американських військ на терені Західньої Німеччини. Зрештою, Конрад Аденауер, незалежно від окремих подій має в Америці знамениту опінію: одного з найчільніших державних діячів післявоєнної епохи, який не тільки „вичарував" Західню Німеччину з політичної й господарської руїни до стану заможної і квітучої суверенної держави, але й перетворив німецького воєнного ворога у вартісного приятеля та союзника Америки.

Проте, старому канцлерові замало тієї опінії, а вістки з Німеччини говорять, що й віра американців у непорушність союзу з Західньою Німеччиною може бути наражена на поважне захитання. І тому Конрад Аденауер прибув з деякою журбою, якою була також сповита його промова, виголошена в Єйльському університеті в понеділок 11-го ц. м. Він закликав західній світ до сторожкости у відношенні до Совєтів, яка не повинна слабнути „ані на одну мить", і вказував на нерозривність безпеки всього вільного світу включно з безпекою ЗДА — із справою Німеччини, роздертої залізною заслоною вже 11 років. Він звертав увагу на те, що опрокидування теперішніми володарями Кремлю „сталінізму" не знаходить найменшого вияву в закордонній політиці Совєтів, яка змагає далі до заволодіння світом, вживаючи тепер для осягнення цієї цілі „хитріших" метод. Як доказ совєтського імперіялізму цілком за сталінським зразком, він пригадав недавню заяву Хрущова до французьких державних діячів-гостей у Москві: хай, мовляв, Захід тримає „своїх" німців ,а Совєти „своїх", і це краще, аніж мати об'єднану Німеччину, хоч би вона навіть захотіла бути „невтральною". І Аденауер деклярував знову свою вірність союзові з Заходом, покладаючи віру на Захід, як на найкращого оборонця справи об'єднання Німеччини.

Але Конрад Аденауер не є вже тепер у Німеччині тим, чим був ще два роки, ба навіть рік тому, коли то 5 травня 1955 р. Німецька Федеративна Республіка стала суверенною державою і рівнорядним партнером в Організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО). Коли зараз після того вліті 1955 року відбулась у Женеві конференція „на вершинах", на якій Хрущов і Булґанін зголосили були принцип „двох суверенних німецьких республік", і коли впродовж наступного року Захід не зміг нічогісінько позитивного вдіяти для об'єднання Німеччини — серед німецьких мас поглиблюється розчарування. Об'єднання Німеччини — це для німців початок і кінець всіх політичних і господарських проблем, це справа німецької чести, амбіції, престижу, це найкардинальніше питання всієї внутрішньої і закордонної політики. Аденауер зробив помилку, погодившись 14 вересня 1955 року на нав'язання дипломатичних взаємин з Москвою без зв'язку зі справою об'єднання. Але це ще більше здезорієнтувало німецьку публічну опінію, яка побоюється, що Захід тільки маніфестаційно ,про людське око, час від часу висуває справу об'єднання Німеччини, а насправді примириться з її поділом, як на ціну за зберігання миру і „співіснування". І. послідовно ,німці запитують себе: навіщо перебувати в НАТО і приймати на себе військово-моральні зобов'язання, коли воно не наближає німців до об'єднання?! Навіщо здвигати пів-мільйонову армію, яка й так не оборонить Німеччини в добі атомових і водневих бомб? Такі міркування німецької сірої людини — це причина поважної журби старого канцлера. Ця журба Аденауера є не тільки його журбою.

„НЕВЛОВИМІ" ЖИТТЬОВІ ВИДАТКИ

Загальновідомо, що населення ЗДА живе на найвищому в світі життєвому рівні. Це легко ствердити, обрахувавши, скільки кожна особа пересічно за рік споживає таких головних продуктів як м'ясо, цукор, молочні продукти, хліб, овочі та їх переробки, алькогольні напої тощо. Статистика показує, що населення ЗДА найбільше в світі купує авт, радіових і телевізійних апаратів, взуття, одежі і т. п.

Але малохто знає, скільки долярів кожного року витрачають американці на життєві видатки, які можна назвати „невловимими", бо їх в дійсності не видко, хоч статистичні уряди підраховують, скільки вони коштують. Статистика виявляє, що „невловимі видатки" поважно збільшуються впродовж 18-ох останніх років, але найбільше вони зросли в останньому десятирічні. В 1945 році американці витрачали на них 40 більйонів долярів, а в 1955 році — аж 91 більйон. В 1945 році ці видатки становили 32 відсотки всіх консумпційних видатків американського населення, а в 1955 р. — 37 відсотків. Американці витрачають тепер 25 відсотків усієї національної продукції (тобто вартости всіх випродукуваних в одному році товарів і виконаної праці) на поліпшування свого життя, а в 1945 році на цю ціль витрачали тільки 19 відсотків.

Однак, треба сказати, що саме департамент торгівлі зараховує до цих „невловимих" видатків. Сюди входять видатки на: утримування в чистоті і порядку одежі та всяких додатків до неї (біжутерія і т. п.); утримування в порядку мешкань і домашнього влаштування; видатки на лікарську опіку та похорони; на транспорт, освіту, відпочинок і т. п.; видатки на релігійні цілі, добродійність та подорожі за кордон.

Коли приглянутися до долярових сум, видаваних кожного року на „невловимі видатки", то знайдемо в них цікаві звишкові тенденції, хоч деяке збільшення цих видатків спричинило знецінення доляра в повоєнних роках. Вплив інфляції був далеко більший на зростання цих „невловимих" видатків у порівнянні з подорожчанням товарів. І так, ціни за всі домашні „служби" від 1947 до кінця 1955 року рбільшилися на 36 відсотків, а ціни на товари в тому самому часі — тільки на 12 відсотків. Вияснення цієї справи: у ЗДА завжди була й є найдорожча праця, і тому найбільше зростають видатки за всякі послуги.

Перейдімо тепер до окремих категорій „невловимих видатків".

До найбільшої групи належать видатки на утримування домів. Сюди належать видатки на комірне, готелі, податки від реальностей та інші видатки ,які мають власники домів. На цю групу видатків видали минулого року американці 31,200,000,000 долярів, — 102 відсотки більше як в 1947 році.

На утримування в порядку мешканевих приміщень видали мешканці цієї країни минулого року 13,600,000,000 долярів, — на 85 відсотків більше як в 1947 році. Майже дві третини з цієї суми видано за воду, газ, електрику і телефон. До цієї групи зараховують і видатки за домашні послуги, поштові оплати, направки в домашньому влаштуванні, забезпечення від крадежей і вогню, видатки на зміну помешкань і т. п.

Поважну суму долярів видали американці минулого року на, так звані, особисті підприємства — 12,500,000,-000 долярів, або 119 відсотків більше як дев'ять років тому. До цієї категорії видатків належать: відсотки від особистих боргів ,виплати на забезпечення на випадок смерти, винагороди адвокатам і торговельним посередникам, за банкові послуги, вплати до робітничих спілок, урядів праці та видатки на оголошення в часописах.

На лікарську опіку і влаштування похоронів видано 10,100,000,000 долярів. Ці видатки збільшилися на 69 відсотків у порівнянні з 1947 роком. Але тут треба зробити заввагу, що половину суми за перебування в шпиталях і четвертину суми за лікарську опіку в шпиталях заплатили забезпеченеві асекурації, такі як „Блакитний Хрест" і „Блакитний Щит".

На розвагові та відпочинкові видатки видано в попередньому році 4,900,000,000 долярів. Тут збільшення в порівнянні з 1947 роком становить тільки 29 відсотків, бо на 25 відсотків зменшилися ціни на квитки до кін. На подорожі за кордон витрачено півтори більйона долярів (збільшення на 96 відсотків із 1947 роком).

За вступ на спортові площі (бейзбол, футбол, кінські і собачі перегони) видано 425,000,000 долярів. За те на дозволені заклади на спортових імпрезах витрачено аж 2,600,000,000 долярів (незаконних закладів не враховується), і брало в них участь 38,500,000 осіб.

На транспортові засоби видано в 1955 році 7,400,000,-000 долярів. Ця сума збільшилася на 35 відсотків від 1947 р. Число пасажирських миль на літаках зросло в тому часі на 220 відсотків, а число залізничих пасажирів упало на 37 відсотків в звичайних вагонах і на 47 відсотків в спальних вагонах. Зменшилося й число пасажирів на автобусах, приблизно на 34 відсотки.

За попередніх дев'ять років зросли видатки на релігійні потреби та пожертви на добродійні цілі на 67 відсотків, становлячи в 1955 році 3,400,000,000 долярів; на приватну освіту — на 98 відсотків (2,800,000,000 дол.); на утримування в чистоті одежі — на 19 відсотків, становлячи 3,200,000,000 долярів.

Не збільшилися прибутки власників пралень, бо тепер багато родин мають свої власні пральні машини і перуть білизну у себе вдома. Не збільшуються й прибутки власників „сальонів краси" та фризієрських закладів. Причину цього статистики пропонують вгадувати самим читачам.

Як бачимо, високий життєвий рівень у цій країні змушує її мешканців витрачати десятки більйонів долярів на те, щоб поліпшувати собі життя. 91 більйон долярів, витрачених у 1955 році на „невловимі видатки", підносить економіну країни, бо ті більйони долярів — це численні нові підприємства, які затруднюють мільйони робітників і які платять мільйони долярів податку.

Юрій Таркович

ВИНАХІДЛИВІСТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЛЮДОЛОВІВ

Мюнхен у червні. — Ніде таки правди діти, але іноді приходиться подивляти й винахідливість та невтомність людців з московсько - большевицького „Комітету за возвращеніе", що діє у совєтській частині Берліну. Не зважаючи на очевидні невдачі і більш як скромні успіхи, ці добре платні кремлівські людолови вдаються щораз нових затій.

Ціла акція „за возвращеніе", як відомо, була розпочата більше як рік тому і провадилася виключно російською мовою. В Кремлі гадали, що мова „старшого брата" настільки дорога всім, що іншою мовою не варто до еміґрантів і звертатись. Але згодом, переконавшись у противному, МВД вирішило тактику змінити. Тоді в російській газеті міхайлівського комітету почали появлятися статті, писані незґрабною українською мовою. Проте, і це не помагало. Врешті комітет почав видавати газету для еміґрантів назагал доброю українською мовою. Так само було і з радіопередачами для українців закордоном. Спочатку вони передавалися тільки російською мовою, пізніше частинно й українською, а тепер вже на повну силу спідньоберлінське радіо кричить по-українськи. Цікаво зазначити, що пересилання для українців закордоном ніде на Україні не чути і слабо чути навіть в совєтській зоні Німеччини. В радіопередачах для закордону часом чути доволі патріотичні українські нотки, але цей „патріотизм" призначений тільки для закордону.

Цікава історія листів, що їх одержують тисячі еміґрантів у Західній Німеччині і Австрії. Спочатку ці листи із закликами до повороту московські людолови писали тільки російською мовою. Посилали майже виключно із східнього Берліну. Наші люди, побачивши на коверті східньо - німецький поштовий значок, відразу ці листи повертали або віддавали поліції чи просто кидали в кіш. Та большевицькі сатрапи невтомні. Увесь час міняють вони тактику і способи поширювання пропаґанди. Від деякого часу листи вже хтось вкидає в поштову скриньку в Західній Німеччині чи іншій країні перебування еміґрантів. Крім того, пишуть їх тепер українською мовою і вони повні... українського патріотичного змісту. При цьому до еміґрантів із центральних українських земель московські людолови звертаються, уживаючи виразів „дорогі земляки, еміґранти з Великої України". Проти „ґалічан" немає вже звиклих большевицьких лайок, але, навпаки, згадують їх вже як еміґрантів з-над Дніпра, Дону, Буга, Прута і навіть закарпатського Ужа.

Ось уривок з одного такого листа: „Сьогоднішний день є днем народження патріотичної української організації „Дніпро", яка закликає Вас вертатися на Батьківщину Україну. Слово „батьківщина" у відношенні до України в Совєтах вживати не вільно, — це призначене на експорт. Далі еміґранта закликається до повороту „в ласкаві обійми неньки України, пригорнутися до землі своїх батьків, вдихнути чисте повітря безкраїх українських степів..." Ніде немає згадки про те, що на Україні відривають українців від їхньої рідної землі і цілими ешелонами висилають у Казахстан, а останніми часами на будівництво в Сибір. В листах лають „українських буржуазних націоналістів".

Згадка про якусь „патріотичну" українську організацію „Дніпро", що діє десь у Західній Німеччині, має внести замішання в українському суспільстві, поширити недовір'я і взаємне підозріння. Розраховують комітетчики Міхайлова ще й на те, що відповідні установи Заходу почнуть недовір'яти еміґрантам, гадаючи, що якийсь там Іван чи Василь таки належать до отого „Дніпра". Були випадки в Мюнхені ,коли українець, скажім, на прізвище В., не міг еміґрувати, бо його земляк Б. написав про нього до американських органів безпеки компромітуючого листа. Написав, і подав свою адресу і підписав своїм прізвищем. Представники цих американських органів пішли до В. на подану ним адресу і запитали: „Чи ви писали такого й такого листа, і які маєте докази, що В. — „небезпечний тип"? Виявилося, що Б. зовсім цього листа не писав, а написали за нього большевицькі аґенти, які підписали цього листа його прізвищем, щоб обманути американські чи й німецькі установи. Справа вияснилася і В. еміґрував. А скільки було таких випадків ще до того часу, коли певні органи ще не розгадали большевицької провокації? Скільки наших людей не могло з цієї причини еміґрувати. Невідомо, але напевно багато.

Хоч це все, здавалося б, деталі другорядного значення, але вони можуть накоїти багато зла в українському житті на Заході, можуть перенестися й до заморських країн, як ЗДА чи Канади. Бо звідтам відчувають большевики найбільшу небезпеку для своїх плянів. Провокації почали вони з Західньої Німеччини, бо тут українська еміґрація фінансово вбога і, за розрахунком кремлівських людоловів, податливіша на провокаційну роботу. Дотепер, очевидно, большевицькі сподівання на те, що українці заломляться, не виправдалися, але слід числитися з тим, що людолови можуть піти й на всякі інші провокаційні штучки. Отже, треба бути на сторожі і своєчасно викривати всякі московські затії.

Степан Женецький

ЛЕМКІВЩИНА ПЛАЧЕ

(Нарис про чорні дні лемків після другої світової війни)

(4)

На „з'ємях одзисканих"

Виїзд з Лемківщини і приїзд на ті „зємє одзискане" найкраще передає уривок з листа, написаного одною молодою лемкинею до сина Анни — Дмитра, який тут наводимо. Авторка листа — учасниця повстанської боротьби проти червоних наїзників. Прізвища її, з відомих причин не подаємо. Вона пише:

„Годі описати цей день, коли прийшлося за пів години покидати своє рідне село, рідну стріху та їхати кудись, не знати чого й за чим. До останньої хвилі не вірила я, що направду прийдеться кидати рідну хатину. Коли прийшло військо в село виганяти нас, здавалося мені, що страшна хвилина настала для нас. Зі сльозами в очах, з жалем в серці покидала я рідне село та з надією, що ще колись верну до нього. Коли кинула останній погляд на свою хату і побачила останній раз засіяне поле й той лісок, з якого не раз виходили наші п(овстанці), як лише трохи стемніло надворі, то ще більший жаль огорнув серце...

„Вже на першій стації можна було стрінути багато наших людей, які їхали й також не знали, куди нас везуть. З обличчя кожному можна було вичитати сум і жаль, а на очі тиснулися сльози, бо кожний мав великий жаль на серці. Не можна було тут стрінути чоловіка з усміхненим обличчям, лише ляшки визирали з-за своїх домів та весело усміхались, приговорюючи: „так їм тшеба..." Чути тут було лише рев голодної худоби й плач маленьких дітей, а навіть і старих.

„А на це все згори падав великими краплями дощ. Страшно було на ту кривду, яку нам заподіяно. Вже мали ми від'їздити, та нараз бачу, як кількох катів пригнало багато наших невинних старших батьків, молодих хлопців та дівчат, між котрими була й моя товаришка Пела... Всіх загнали до вагона, замкнули й відіслали не знати куди. Коли ми переїздили возами через місто Мендзіжич, ляшня показувала свої кудлаті голови й затиснені кулаки. Вістка „українци ядон" робила на них велике враження. Всі боялись, що „пшисхалі укр(аїнскє) бандер(овце)..."

Анна Малик розказує, що транспорт, яким вона їхала, був у дорозі понад два тижні. Їх заладували в тягарові вагони у Горлицях і везли, мов худобу. Переселюваними ніхто не турбувався. Живилися в дорозі тим, що забрали з собою. Охорона дбала тільки за те, щоб лемки не говорили між собою по-українськи. Тих, яких приловили, що говорили рідною мовою, грубо лаяли і навіть били. „Єдзеце ск... сини на польскє зємє, то мусіце по-польску розмавяць". Польське населення, дізнавшись, що перевозять „украінцуф", зустрічало їх з затисненими п'ястуками й ворожими вигуками: „Біць ск... синуф украінцуф!.."

Коли депортовані прибули на призначені місця, їх стали розділяти по селах. До одного села приділювали стільки родин, скільки було треба, щоб заселити господарства, з яких вигнали німців. А тих, яким не стало німецьких господарств, поселили у т. зв. майонтках, тобто великих фільварках, на яких зорганізували колгоспи, чи вірніше радгоспи. Звичайно нашим людям попадали найгірші і вже пограбовані господарства, бо кращі позабирали собі переселенці з корінних польських земель і ті поляки, що репатріювались з України.

Транспорт, яким їхала Анна Малик, завезли на Горішний Шлеськ до села Тшебніца. Звідти її приділили до села Пенгуф.

Хоч всім нашим людям погано живеться на тих „зємях одзисканих", — каже старенька, — але перші тижні й місяці були такі прикрі, що лемки думали, що прийдеться їм усім загибати. Проте людям, які попали на господарства жилося трохи краще, ніж тим, які попали до майонтків-колгоспів. Анна Малик подає, що по майонтках платять по 15 злотих за день праці, з чого 13 злотих відтягають за харч у спільній кухні. Для порівняння купівельної вартости злотих подаємо за Анною Малик, що 1 клг. хліба коштує два злотих, а найгіршої якости черевики — 100 злотих.

Старими людьми ніхто не опікується. Вони здані на ласку долі й свою власну зарадність. Анна Малик розказує, що вона не одержувала ніякої допомоги від держави — ні в грошах, ні в харчах. Жила з того, що продавала, чи радше міняла з одягу по своєму синові Дмитрові. Пізніше, коли можна було одержувати посилки з Америки, жила з того, що посилали їй діти — донька й син, до яких тепер прибула.

Американські гроші, які їй посилали діти в листах, польські власті спершу конфіскували. Пізніше, на її протест, ті гроші їй повернули, але так позамазували чорнилом одну сторону долярів, що ніхто не хотів їх брати. Такі замазані два доляри Анна привезла зі собою.

Польське населення на „зємях одзисканих", тобто польські переселенці, яких переселено перед лемками, поставилось до лемків дуже ворожо:

— Пшисхалісьцє ту на наше зємє і забєрацє нам наше ґосподарства.

При кожній нагоді вони відгрожувались:

— Як тилько пшийдзє змяна — вшистків вас виржнєми...

Жити нашим лемкам з такими сусідами, головно на початках, було дуже важко. Вийдуть бувало лемківські діти бавитися, випустить лемко корову попасти, забіжить трошки далі лемківська курка — зараз біжить сусід-поляк і горланить, ображає наших людей останніми словами:

— То вшистко моє, я то собє купіл од нємца! — кричить і виганяє.

Наші лемки такі там залякані, такі стероризовані, що навіть бояться говорити рідною мовою, бо коли польські шовіністи почують, зараз починають їх лаяти. Тому ради спокою наші лемки в прилюдних місцях говорять по-польськи, але дома між собою завжди говорять рідною мовою.

Анна розказує, що лемки почувають себе на нових землях, як на чужині. Німецькі господарства, що їм дали поляки, вважають не своїми і навіть не хочуть провадити їх до ладу, бо переконані, що раніше чи пізніше треба буде їх покидати — бо німці заберуть їх назад, або прийде зміна, і всі вони вернуться на свою рідну Лемківщину.

Анна каже, що лемки найбільшу надію покладають на Америку, бо вірять, що незабаром вибухне війна між вільним світом і комуністичним, в якій Захід переможе.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(10)

Богдан Кравців

ФРАНКО — ЛІРИК

Характеристично, що відповідь ця, написана ще в листопаді 1900 року, значить в час безпосередньо після написання „Із днів журби", попереджає нову поему Франкову „Лісову ідиллю", цілком таки ліричну, написану може і всупереч волі автора під аспектом вимог Вороного — „без тенденційної прикмети", „без соціяльного змагання" і т. д. Тема поеми, знову, як і в „Зів'ялому листі" — нещасне, зламане життьовими обставинами кохання, спогад якого оживає в трагічно-поплутаній ситуації. Кінчається поема викликами смертельно-пораненої людини: „Байдуже!" і „Хай живе життя!" і ліричною приміткою, що третя й четверта пісні поеми колись будуть.

І ще одно. Вміщена в збірці „Semper Tiro" поезія п. н. „Конкістадори" є цілковитим запереченням каменярських настроїв Франкової доби „бурі і тиску" 1878-1882 років. Візія „каменярів", прикованих залізними ланцюгами „під високенною ґранітною скалою", приречених „кров'ю власною і власними кістками" збудувати твердий шлях, по якому „прийде нове життя, нове добро у світ" — відходить в забуття, зникає з поетичного обрію досвідченого і загартованого злиднями і боротьбою життя поета. Його заполонює юнацька візія конкістадорів, що їх „фльота суне, б'ється до незвісних берегів", що, добившись берега і збираючись захопити сонний город, пускають вогонь по кораблях, щоб не було їм „вороття на старий шлях" і щоб під гаслом „смерть або перемога" і „до відважних світ належить" збудувати нову кращу батьківщину на здобутих землях.

Як це не дивно, але прийшов Франко до таких конкістадорських візій не напередодні свого походу в життя, а вже на схилі своїх днів, під захід літ своїх і творчости своєї, коли може відповідали б йому більше образи каменярів, в одну громаду скутих і прикутих до скали, чи наймита, прикованого до тачки. І наче для заперечення оцих каменярських чи наймитівських образів своєї сповненої громадівством молодости і ніби для підкреслення повного визволу з-під їх впливу Франко-лірик завершує конкістадорськими, проєктованими у майбутнє здобувницькими візіями також і свою поему „Мойсей" — твір par excellence ліричний, повний автобіографічного елементу та ліричних вставок, що його темою є розлука провідника із своїм народом після сорока років навчання і провідництва. Прийнявши із стоїчним спокоєм Божий присуд: вмерти на шляху, не дійшовши до мети, Франко-Мойсей залишає нащадкам візію майбутнього походу синів свого народу, що, ґонені „безіменним страхом, невідомим перстом Божим", відгукуються на зичний крик провідника-Єгошуи „До походу! До зброї!" і мчаться на здобуття призначеної їм батьківщини

„...У безвість віків
Повні туги і жаху,
Простувать в ході духові шлях
І вмирати на шляху!"

Таким героїчним акордом, гомоном далекої неминучої перемоги закінчив Франко свій шлях громадянина-провідника, свій „спів, хоч тугою повитий, та повний віри; хоч гіркий, та вільний", свій дар весільний генієві українського народу, з якого він вийшов, для якого жив, працював і горів, якому весь труд свій віддав „у незломнім завзяттю". І, здається нам, закінчив так цей шлях тільки тому, що устояв переможно в непосильній і затяжній боротьбі із самим собою, що знайшов себе, як поета і як людину — свобідну і завжди вірну здобутим у тяжкій боротьбі і виношеним глибоко в серці і кров'ю освяченим ідеалам гуманности, заповідям християнської любови, вирозуміння і всепрощення, ліричну реалізацію яких залишив він майбутнім поколінням людей української землі в завершенні збірки „Semper Tiro" — в кінцевому вірші своєї поетичної дороги — „Якби ти знав":

„Якби ти знав, як много важить слово,
Одно сердечне, теплеє слівце!
Глибокі рани серця як чудово
Вигоює, якби ти знав отсе!
Ти певно б поуз болю і розпуки,
Заціпивши уста, безмовно не минав,
Ти сіяв би слова потіхи і принуки,
Мов теплий дощ на спраглі ниви й луки, —
Якби ти знав!

. . . .

Якби ти знав, як много горя криється
У масках радости, байдужости і тьми,
Як много лиць за дня веселих миється
До подушки горючими слізьми!
Ти б зір і слух свій нагострив любов'ю
І в морі сліз незримих поринав,
Їх гіркість власною змивав би кров'ю
І зрозумів весь жах в людському безголов'ю, —
Якби ти знав!"

НАПЕРЕДОДНІ З'ЇЗДУ Т-ВА б. ВОЯКІВ УПА У ЗДА

У ці червневі дні року 1956 стоїмо напередодні Шостого З'їзду нашої організації, Товариства б. Вояків Української Повстанської Армії ім. ген.-хор. Тараса Чупринки. Маємо звести підрахунок пройденого етапу, маємо поглянути один одному в вічі, як друзі зброї, маємо укласти пляни нашої роботи на майбутнє, маємо розпочати новий період у нашій роботі.

Відбуваємо наш З'їзд в умовах нової політичної ситуації, що яскраво зарисовується на світовому горизонті. Ситуація ця дуже цікава, коли її спостерігати збоку і рівночасно дуже грізна і небезпечна, коли її трохи глибше проаналізувати.

По волі чи не волі, очі всього світу звернені сьогодні на Кремль, звідки на весь світ розходиться чад нової отрути, яка може привести до світової катастрофи. Червона Москва, спираючись на довголітню традицію своєї східної політики, дуже дбайливо вибрала момент для нового політичного курсу. А ми можемо сказати: для наступу тотального в новій формі, що, за обрахунками Кремлю, має привести до упадку вільного світу.

У ЗДА цього року відбуваються вибори нового Президента. Весь американський нарід у той час має свої очі звернені тільки на внутрішні позиції, на події внутрішньої політики, і через те чуйність американського уряду значно послаблюється у відношенні до зовнішньої політики.

На жаль, світ не зважаючи на сумний досвід із червоною Москвою, ще мало знає Росію і готовий вірити кремлівським проводирям, коли вони проклямують зміну політичного курсу. Із становища західніх демократів все виглядає на те, що в Росії заходять глибокі політичні зміни, що матимуть далекосяглі наслідки в міжнародних політичних стосунках. Західній світ бажає миру і лакомо споживає кожну московську мирову принаду. Голоси тверезої осторогу стають щораз слабші, вони приглушені голосними криками московської пропаґанди про можливість і конечність мирного співжиття між комунізмом і капіталізмом. І ті, що мають звичку у своїй політичній діяльності ховати голову в пісок, недочувають фрази про те, що власне таке мирне співжиття — це ніщо інше як тільки новий етап у поході до опанування всього світу комуністичною доктриною.

Усі зміни в Кремлі, вся т. зв. нова політика червоної Москви — це ніщо інше, як димова заслона, за якою Москва з новою, посиленою енерґією прямує до своєї цілі, до світової революції, змінивши тільки свою тактику. Ця нова тактика на зовнішньому відтинку відзначається поширюванням ідеї політичної невтральности країн, що мають евентуально стати жертвами московської аґресії. Ця модна тепер течія невтральности має теж свої наслідки і в нашому внутрішньому житті. Нічим іншим, як виявом невтралізму і доказом зміни політичних обставин всередині Совєтського Союзу, є оці тисячі листів, які приходять на адреси наших земляків, замешкалих у вільному світі, із закликами повертатися на рідні землі. Кремль поставив собі завдання притупити вістря нашої чуйности, і до тієї роботи забирається із усією послідовністю диявольського діяння.

Впарі з тим ми мусимо зазважити дивне явище нового стосунку вільного світу, а зокрема Америки, до українського питання. Раніше, за життя Сталіна, Україна була предметом дуже живих дискусій в усій американській пресі. Вся преса в боротьбі із сталінською політикою, завжди вишукувала і вміла вишукати моменти болючі, а то хоч би й неприємні для Москви. Україна була тоді завжди певним чинником арґументації. Тепер над українським питанням розтягається сітка мовчання. Українське питання стає тільки внутрішнім питанням Московської імперії. Тепер, коли згадується Україну, то хіба тільки тоді, коли згадується Хрущова, який був на Україні московським намісником. Амбасадор Кеннан і його теорія, що Україна — це ніщо інше, як вілько Пенсилвенія Росії, здобуває право громадянства в американській публіцистиці. А недавній виступ Кеннана, в якому він сказав, що народи, поневолені Росією, повинні дорогою мирної еволюції добитися більшої незалежности, вказує, що ця теорія стане панівною, якщо перемогу в президентських виборах здобудуть політики т. зв. ліберального фронту.

На такому політичному тлі яскраво зарисовуються всі оці наші завдання , зобов'язання, що стоять перед нами.

Коли дев'ять років тому Головний Командир УПА, сл. п. ген.-хор. Тарас Чупринка видав нам наказ вийти у рейд в Західню Европу, то це було диктоване вищими плянами і вищими цілями. Ген. Чупринка ні на секунду не думав про те, що учасники рейду — це люди, що заслужили на відпочинок, емеритуру чи пенсію. Він ні на хвилину не думав про те, що ті, хто мають вирушити в рейд, заслуговують на більшу особисту безпеку, ніж ті, хто мали залишитися в краю. Він вважав, що вихід у рейд — це завдання важливіше і небезпечніше, ніж те, що залишилося за тими в стрілецьких бункрах. Коли ми в умовах крайової підпільної боротьби були заправлені твердою дисципліною завжди знаходити вихід із важких ситуацій і знайти пристосування до нових умов боєм, тим більше сьогодні в умовах персональної безпеки і добробуту ми мусимо знайти силу для відсічі нової большевицької атаки на цілість українського народу. Цю силу ми знайдемо у нашій громадській активності, у нашій присутності на кожному відтинку національного життя. Цю силу ми знайдемо, коли вірно нестимемо ідею Визвольної Революції, коли ідеали Визвольної Боротьби будуть для нас не тільки паперовими виданнями, а дійсними, живими дороговказами нашої політичної роботи і боротьби; коли вони будуть яскравими вказівками нашого поступовання не тільки в громадському житті, а навіть у нашому персональному діянні. Ми, як члени Товариства б. Вояків УПА в ЗДА у місцях нашого осідку мусимо змагати до того, щоб в громадському житті і громадських організаціях зайняти місця, належні нам, як тим, що брали активну участь у незакінченій ще визвольній боротьбі і кров'ю нашою підтверджували наше право на відповідне місце у житті української нації.

М. Г.

Проф. Роман Смаль-Стоцький перевибраний на голову У. С. Фонду

Одинадцять студентів одержали стипендії від У. С. Фонду

Ню Йорк. — В п'ятницю, дня 8-го червня ц. р., відбулися тут другі з черги Річні Загальні Збори Кураторії Українського Студентського Фонду, якими на зміну проводили проф. Роман Смаль-Стоцький та проф. Микола Зайцев. В першій частині Зборів члени Кураторії, після детального розглянення прохань студентів бажаючих одержати стипендії, одноголосно рішили наділити безвідсотковими зворотними стипендіями таких студентів: Ірена Берик (Колюмбус), Юрій Буряківець (Трентон), Марія Гафткович (Гартфорд), Т. Геврик (Нюарк), Іван Вовк (Каліфорнія), Богдан Кармазин (Клівленд), Дженет Ковалюк (Ню Йорк), Богдан Романенчук (Филаделфія), Віра Сушко (Филаделфія), Теодор Трусевич (Канзас Сіті) і Теодор Царик (Балтимор). При цьому слід згадати, що розділюючи стипендії із обмежених фондів, які зібрано на цю ціль в 1955 році, Кураторія керувалася такими засадами: українське походження (тут роджені і новоприбулі), студіювання в напрямі одержання диплому в акредитовому університеті чи каледжі, інтелектуальні здібності та осяги в науці, участь та заінтересування українським студентським та сусільно-громадським життям.

В другій частині Зборів присутні члени Кураторії, після вислухання коротких звітів членів уступаючої Управи пп. Йосипа Лисогора і Володимира Петришина з фінансового стану та діяльности УСФонду і ділової дискусії, на пропозицію проф. Михайла Встухова вибрали нову Управу УСФонду в складі: проф. Роман Смаль-Стоцький — голова, проф. Микола Зайцев і п. Володимир Петришин — заст. голови, п. Йосиф Лисогір — касієр і п-а Мирослава Томорут — секретар. В дальшому присутні ухвалили додатки до Статуту Фонду, що їх предложив п. Йосип Лисогір та на пропозицію п. Володимира Петришина одноголосно прийняли в члени Кураторії У. С. Фонду ред. Антона Драгана.

Закриваючи Збори, проф. Р. Смаль-Стоцький висловив особливу подяку членам б. Управи за їх таку віддану і корисну для виховання української молоді працю, як також подяку українським товариствам і громадянству за його зрозуміння і щиросердечну піддержку.

КАТИ ПРО СЕБЕ

ТЕКСТ СЕКРЕТНОЇ ПРОМОВИ ХРУЩОВА ПРО ЗЛОЧИНИ СТАЛІНА

(6)

2-го лютого 1940 року Ейхе був поставлений перед судом. Тут він не признався до жадної вини, а сказав таке:

„В усіх моїх, так званих, признаннях немає написаної мною ані одної літери, крім мого підпису під протоколом, який був вимушений від мене. Я склав свої зізнання під натиском слідчих, які мучили мене від часу мого арешту. Після того я й написав усі ці безглуздя. Найважливіша для мене справа — сказати судові, партії і Сталінові, що я не винен. Я ніколи не брав участи в жадній змові. Я умру з такою ж вірою в правду партійної політики, якою вірив у неї все моє життя."

4-го лютого Ейхе був розстріляний. Тепер остаточно встановлено, що справа Ейхе була сфабрикована. Його посмертно реабілітовано.

Товариш Рудзутак, кандидат в члени Політбюра, член партії від 1905 року, який провів десять років на царській каторзі, цілком відмовився в суді від вимушених зізнань. У протоколі засідання Колеґії Найвищого Військового Суду є така заява Рудзутака:

„Єдина заява, яку він склав перед судом, полягала в тому, щоб ЦК ВКП(б) був поінформований про те, що в НКВД існує ще не зліквідований центр, який спритно фабрикує різні справи і змушує невинних осіб признаватись. Нікому не дається можливости довести свою непричетність до злочинів, про які свідчать інші особи. Слідчі методи такі, що вони змушують людей брехати і оклевечувати зовсім невинних людей, уже обвинувачених в різних злочинах.

Він просить суд, щоб йому дозволили листовно поінформувати про це все ЦК ВКП (б). Він запевняє суд, що сам особисто ніколи не мав будь-яких злих намірів щодо політики нашої партії, бо завжди погоджувався з партією в усіх галузях економічної і культурної діяльности".

Цю заяву Рудзутака зіґноровано, не зважаючи на факт, що він свого часу стояв на чолі Центральної Контрольної Комісії, яку створено згідно з концепцією Леніна для боротьби за партійну єдність. І так керівник цього високоавторитетного партійного органу впав жертвою брутальної сваволі. Його навіть не закликали до Політбюра Центрального Комітету, бо Сталін не хотів з ним говорити. Вирок на нього винесено за двадцять хвилин, і він був розстріляний. (Обурення в залі).

Після уважного перегляду справи в 1955-му році встановлено, що обвинувачення проти Рудзутака було фальшиве і що воно було базоване на наклепницьких матеріялах. Рудзутака посмертно реабілітовано.

Спосіб, у який колишні працівники НКВД фабрикували різні фіктивні „антисовєтські центри" і „бльоки" при допомозі провокативних метод, видно з зізнання товариша Розенблюма, члена партії від 1906-го року, заарештованого в 1937 р. ленінґрадським НКВД.

Під час перегляду в 1955 р. справи Комарова, Розенблюм виявив такий факт: Коли його в 1937 році заарештували, він був підданий жахливим тортурам, під якими був змушений дати фальшиві інформації про себе самого і про інших осіб. Після цього його привели до кабінету Леоніда Заковського, який запропонував йому волю під умовою, що він складе перед судом фальшиві зізнання, сфабриковані в НКВД у 1937 році про „саботаж, шпигунство і диверсію в терористичному центрі в Ленінґраді". (Рух в залі). З неймовірним цинізмом Заковський розповів про те, як фабрикується „антисовєтські змови".

„Щоб мені це зілюструвати, — заявив Розенблюм, — Заковський дав мені кілька можливих варіянтів організації такого центру і його філій. Подавши деталі організації, Заковський сказав, що НКВД приготує справу цього центру і додав, що суд буде публічний. Перед судом мають стати чотири або п'ять членів цього центру: Чудов, Уґаров, Смородін, Позерн, Шапошнікова (дружина Чудова) та інші, разом з двома або трьома членами філій цього центру... Справа Ленінґрадського центру буде збудована солідно і для того потрібні свідки. Соціяльне походження (очевидно, в минулому) та партійне становище свідків ґґратимуть дуже малу ролю.

(Далі буде)

ВЕЛИКИЙ УСПІХ НОВОПРИБУЛОЇ УКРАЇНКИ

Панна Софія Слюзар, донька Галини і бл. п. д-ра Романа Слюзарів з Филаделфії, була першою поміж нагородженими у відомій великій католицькій середній школі ім. Джана В. Галлагана у Филаделфії під час закінчення шкільного року в дні 10-го червня ц. р. Вона на всіх 759 ґрадуанток одержала першу нагороду Архиєпископа О'Гара за релігію. Крім того п-ку Софію Слюзар відзначено уділенням стипендії на 4 роки, призначеної їй Роземонт Каледж-ом в Роземонт, Па., що його веде Чин сестер Св. Дитяти.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149. 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 15 червня ц. р. відбудеться вечір симфонічної музики на системі Гай-Фіделиті. В програмі: Шуберт, Бах, Бізе і Равель. Пояснення до концерту подаватиме проф. Іванна Прийма. Для молоді вступ вільний. Початок о год. 8 вечора.

Спорт

ДЖ. АМ. АТЛ. КЛЮБ (ДЖАК) — УСК 0:5

Змагання проти досить слабої дружини німців уск-івці, без більших труднощів вирішили у свою користь. Гаряча погода вплинула на хід гри. При більшій співпраці в лінії нападу УСК міг осягнути вищий вислід. Ворота здобули: Аридт 2, Маланчук, Шпон і Гивель по 1.

УСК — ВЕСТ НЮ ЙОРК 3:0 (1:0).

Ці змагання можна уважати найслабшими, що їх наша дружина заграла в цьому сезоні. Одинадцятка УСК-у, за вийнятком хіба Ю. Колодія, виявила мало охоти до можливої, навіть двоциферної перемоги над слабим Вест Ню Йорком, а впоряд з цим до покращання відношення воріт, так дуже потрібного їй в змагу за провідне місце в табелі. Перші ворота для УСК-у впали після гарного старту І. Маланчука на воротаря противника, а про другі подбав Р. Павлюк сильною бомбою зпонад 20 метрів.

УСК — Б. В. ГОТШЕ 1:2 (перервані).

Найважніша зустріч в цьому сезоні проти Б. В. Готше тривала тільки 40 хвилин. Дуже сторонничий суддя, від самого початку змагань наставив публіку проти себе й, коли в 40-й хв. лівий оборонець гостей копнув одного глядача, на площі почалась метушня, що її тяжко було припинити. Перервані змагання будуть, правдоподібно, повторені. Ворота для УСК-у здобув Е. Аридт, для Готше Томіч і Кріше (з карного). УСК виступив в складі: Цьолко, Шміґель, Підгорецький, Наливайко, Колодій (Серант), Коваль, Голюка (Шпон), Павлюк, Маланчук, Аридт, Гивель.

ПАЛЄРМО — УСК 3:3 (2:1)

До площі на Дайкер Парк УСК таки не має щастя. Це ще раз показалося минулої неділі, коли наша одинадцятка здобула тільки ремісовий вислід від доволі сильної й швидкої дружини італійців. Неоправдана відсутність Цьолка й Наливайка мала від'ємний вплив на психічний стан дружини, а в парі з тим на перебіг змагань. З утратою одної дуже цінної точки шанси УСК-у на здобуття другого або навіть першого місця в табелі поважно змаліли. Ворота для УСК-у стрілили: Е. Голюка, І. Маланчук і Роман Павлюк (найкращі ворота дня).

УСК Іб — Б. В. Готше рез. 1:4 (0:1).

Вислід не зовсім відповідає перебігові змагань. Одинокі ворота здобув З. Крамарчук.

УСК „Б" — С. К. Кольнінг 8:0.

Новозорганізована, п'ята з черги дружина УСК-у покінчила свій перший виступ великим успіхом. Ворота здобули: І. Гарасимів 4, Я. Раковський 2, Я. Куровицький, Р. Комарницький по 1.

УСК „Б" — Б. В. Готше „В" 1:4.

Гості перемогли завдяки кращому зіграню. Одинадцятка УСК „Б" показала й цим разом з якнайкращого боку й треба вірити, що під вмілою кермою менаджера, п. Р. Лисняка, вона матиме багато до сказання в мистецьких змаганнях, слідуючого сезону.

УСК (учні) — Джермен — Ганґеріян (учні) 1:2 (1:0). Товариські змагання. Ворота для УСК-у здобув Ю. Ренчер.

О. К.

● **У Мадриді**, в Еспанії, 17 гостей згинуло під час весільної забави, коли завалилась підлога у двоповерховому будинку. 30 інших осіб, в тому числі молода, поранені. Молодий вийшов з тієї катастрофи неушкоджений.

● **Роберт Алден**, кореспондент „НЙТаймсу" на Далекому Сході, мав право прилетіти до Сіяму, бо за американсько-сіямським договором американські громадяни не потребують сіямської в'їздової візи. Але директор сіямської поліції затримав Алдена 2 години на летовищі і посадив до іншого літака, який забрав американського журналіста геть. Причиною гніву сіямського уряду була кореспонденція цього журналіста до названого нюйоркського щоденника, в якій він писав, що в Сіямі поширюється невдоволення терпінням владою і з приводу корупції серед урядництва.

ПІСЛЯ НЕВДАЛОЇ РЕВОЛЬТИ В АРГЕНТИНІ

Аргентинські вояки сортують зброю, здобуту від повстанців в Ля Плята, де революту здушено з допомогою літаків.

Стівенсон відмежується від Кеннана

Вашингтон. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон написав листа до демократичного конгресмена Тадеуша Майхровіча з Мишигену, в якому заявляє, що „зовсім не погоджується з твердженням Джорджа Ф. Кеннана про те, що доля сателітних держав вже перерішена, на краще чи на гірше". Бувший американський амбасадор в Москві Джордж Ф. Кеннан склав недавно таку заяву, при якій зазначував, що він не належить до тих, які підтримують Стівенсона. Конгресмен Майхровіч підтримував Стівенсона в 1952 році, але не міг би цього робити в 1956 році, коли б Стівенсон погоджувався з твердженням Кеннана. Виступили б проти Стівенсона і всі американські поляки та виборці інших меншинових груп.

Конґресова Комісія ухвалила пенсії для ветеранів

Вашингтон. — Комісія для Справ Ветеранів в Палаті Репрезентантів ухвалила збільшення загальних пенсій для ветеранів, та прийняла законопроєкт про запальні пенсії для ветеранів, які цього потребують і які закінчать 65 років життя. Коли б цей законопроєкт прийняв Конгрес, то в першому році діяння він коштував би державну скарбницю 1,400,000,000 долярів. Ветерани після 65 року мали б діставати старечі пенсії в висоті 105 долярів місячно. Ветерани, які служили за морем, мали б діставати пенсії на 20 відсотків більші. Та в політичних колах сумніваються, чи той законопроєкт приймуть Палата Репрезентантів і Сенат.

Протиповітряна оборона — це „Ахіллева п'ята оборонної програми"

Ню Йорк, Н. Й. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" від військово-оборонних справ Генсон В. Болдвін пише про те, що справа протиповітряної оборони нашої країни — це „Ахіллева п'ята оборонної програми ЗДА". Недавно виявили повну непідготованість Ню Йорку на випадок летунського наїзду на це велике місто. Подібна ситуація, пише Болдвін, існує майже в усіх районах держави, бо справа Цивільної Оборони — це „дитина, якою ніхто не опікується". За неї, на папері відповідають і нею повинні цікавитися самоуправні, стейтові і федеральні урядовці, але в дійсності ніхто не має на це потрібних повновластей. Існують в цій справі пляни, які не вартують навіть того паперу, на якому вони написані". Ніхто не має на це грошей, виряду, ані потрібного персоналу, який міг би ці пляни здійснювати. Переслухання на Комісії Урядових Операцій в Палаті Репрезентантів виявили всі недостачі в огранізуванні протиповітряної оборони. Численні свідки на цій комісії домагалися, щоб федеральний уряд взяв провід над протилетунською обороною, призначив на це більше фондів та подбав про більше число людей, які могли б працювати в цій важливій ділянці оборони країни.

Палата Репрезентантів не зменшує допомоги Юґославії та Індії

Вашингтон. — Палата Репрезентантів відкинула внесення на зменшення допомоги Індії та на скасування допомоги Юґославії. В політичних колах вважають це за перемогу уряду Айзенгавера та політичних провідників обох партій в Палаті Репрезентантів. Частина конґресменів хотіла скасувати допомогу Юґославії, бо Тіто знову помирився з Москвою. Палата ухвалила, щоб президент Айзенгавер вирішив, чи ЗДА повинні і надалі фінансово допомагати Юґославії. Президент часто заявлявся проти того, щоб Юґославії зменшувати або касувати фінансову допомогу. Згідно з ухвалою Палати Президент має вирішити, чи Юґославія находиться під московським впливом, чи вороже наставлена до ЗДА і чи їй може ця країна допомагати.

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою про трагічну смерть Мужа, Батька і Дідуся

бл. п. Івана Антоновича Батюка

яка сталася дня 11-го червня 1956 року у Нюарку, Н. Дж.

Похоронні спільні молитви відбулися в середу, дня 13-го червня о годині 8-ій веч., в погребовому заведенні Литвина і Литвина, 801 Springfield Ave., Irvington, N. J.

В четвер, 14-го червня, о год. 2-ій пополудні — похоронні моління в погребовому заведенні Литвин і Литвин і похід на цвинтар.

Подаємо до відома і просимо Знайомих та Приятелів взяти участь у св. Заупокійній Службі Божій за бл. п. Івана Антоновича Батюка, яка відбудеться в Укр. Православній Церкві св. Володимира, 675 19th St., Newark, N. J., о год. 10-ій ранку, в суботу, 16-го червня 1956 р.

Горем прибиті
КАТЕРИНА БАТЮК — дружина
ВАСИЛЬ БАТЮК — син
ГЕЛЕН — внучка

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 64 відбудуться в суботу, 16-го червня, о год. 7:30 веч. у Вінярського. Просимо всіх на збори. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер" Відд. 30, подає до відома своїм членам, що збори і роздача чеків дивіденди відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. від 11:30 до 1:30, в Укр. Клюбі при Френклин вул і в суботу, 16-го червня від год. 7:30 до 9:30 веч., в Укр. Клюбі при 23-ій і Бравн вул., в Филаделфії. При цьому зауважуємо, що ми чеків переховувати не можемо і якщо члени не відберуть їх, то будемо змушені відіслати назад до Централі УНС. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ Відд. 342 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 2-ій попол., в церковній залі. Проситься усіх членів явитися, буде роздача дивіденди. — Гр. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372 відбудуться в суботу, 16-го червня, о год. 8-ій веч., в Домі Лунишиного, 922 5th St. West. Проситься всіх членів обов'язково явитися, є важні справи до полагодження і буде роздача дивіденди. — К. Наконечний, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія Відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, зараз по Сл. Божій до 2-ої год.. Просимо всіх членів прийти на збори, бо відбудеться роздача дивіденди для членів. — М. Брус, предс.; В. Заґвотський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Б-во св. Кирила і Методія Відд. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го червня, зараз по співаній Сл. Божій, в шкільній авдиторії. Просимо членів прибути на ці збори, буде роздача дивіденди. — Управа.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори С-ва. Рож. Пр. Діви Марії Відд. 259, відбудуться в неділю, 17-го червня, о год. 1:30 попол., в церковній залі 4952 So. Paulina St. П. Трусяк, рек. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. червня, о год. 7-ій веч., в У.Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Звичайні місячні збори членів Т-ва св. Юрія, 239 Відд., відбудуться як звичайно в третю суботу місяця, 16-го червня. Секретар буде урядувати від год. 5 до 7-ої. Крім полагоджування біжучих справ, буде видавати чеки-дивіденди за 1955 р. — Д-р В. Галан, предс.; М. Ковальчук, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 347, відбудуться в неділю, 17 червня, о год. 2-ій попол., в залі де звичайно. Контр. комісія здасть звіт з діловодства Т-ва за 6 місяців і буде роздача дивіденд. Телефон секретаря: Bridgeton 9-8467J. — С. Патен, предс.; С. Чопик, кас.; Г. Тимчій, секр.

ПІДДЕРЖУЙМО КЛИЧ „СВІЙ ДО СВОГО"!

Посмертна Згадка

ЕВА ЛАЛЮК, довголітня членкиня і бувша Делеґатка на конвенцію і предсідниця Відд. 112 УНСоюзу в Клівленд, О., померла по короткій недузі 23 травня 1956. Похорон відбувся з укр. гр.-кат. церкви св. Апп. Петра і Павла. Полишила в смутку мужа Теодора і 5 дітей: доньку Ольгу, яка є в ЧСВВ, Елізабет, Віру і Сілю, сина Олексу, 3 зятів і невістку, 8 внуків. Всі діти і внуки є членами УНСоюзу. Покійна була взірцевою мамою, яка гарно виховала своїх дітей. — В. Їй П.!

П. Різун.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішки, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

РОЗШУКИ

Настя ЧЕРЕПАХА пошукує вуєчну сестру Наталку ЦЮНИК зі села Деліїв, пов. Станиславів. Хто знав би про неї або вона сама, прошу писати на поданучу адресу. Заграничні газети прошу про передрук.

Пошукую Михайла МАНДЗЮКА зі села Деліїв, пов. Станиславів. Мав би перебувати в Канаді. Я маю лист з Краю. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на нижче подану адресу:
NANCY HRYB
246 Bayway Ave., Elizabeth, N. J.

Пошукую брата Миколу СТУПНЯ із села Пискоровичі, повіт Ярослав. Остання вістка від нього була в 1944 р. із села Подегород, пов. Новий Санч. Хто знав би про нього або він сам, прошу писати на адресу:
Mr. ALEXANDER STUPEN
34 E. 7th St., New York 3, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3684. Хто?

Хитрий Оґва швидко очуняв зі страху, наставив ногу проти Тарзанових грудей і вдарив його з усієї сили. Внизу Сторб із затамованим подихом спостерігав, як людське тіло падало з літака. Воно навально пролетіло в повітрі і зникло в лісі.